

Flori de erin

REVISTĂ FEMENINĂ

CUPRINSUL:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ce este răutatea mării deșarte	P. Dr. Al. L. Tăutu
Crinii — — — — —	P. Ion M. Gârleanu
Glasul inimii — — — — —	M. Theodorian Carada
Două concepții despre om — —	Nichifor Crainic
Să ne facem datoria — — —	Dr. Emil Precup
Izvorul — — — — —	Olivia A. P.
Mama României — — — — —	P. F. Wiercinski
Fericita Ana-Maria Taigi — —	Louis Veillot
Ca și timpul — — — — —	Mihail Robu
Viața, roman — — — — —	Sabin G. Truția
Privighetoarea și măgarul — —	Gr. Alexaudrescu
Intr 'un ceas bun — — — — —	Al. Vlahuță
Scrisori: Dragă Mamă — — —	Valer
Dragă Angelă — —	Părintele T.
Cronică femenină.	
Răspunsuri.	
Posta Redacției și Administrației.	

Scopul revistei :

Să apere tineretul feminin — și femeia în general — **de imoralitatea ucigașă.**

Să dea **nutremânt sufletesc curat**, trecut prin prisma purificatoare a moralei creștine.

Să sădească în inimile tinere „**adevărate flori de crin**” și să le păzească intactă nevinovăția și curătenia lor sfântă.

Să readucă la Isus societatea prin **presa și acțiunea creștină.**

Să apere morala lui Hristos — singura morală adevărată — și să lupte împotriva celor ce o vor ataca.

Să vestească pretutindeni deviza Țării noastre : „**Nihil sine Deo**”.

„**Flori de crin**” se va sili ca întotdeauna să dea sfaturi creștinești pentru mame, ca ele să poată da o **bună educație** fiilor lor ; îndrumări pentru soții, ca să fie „**îngerul păzitor**” al familiilor lor ; iar pentru fete va fi o **călăuză dreaptă și sigură**, mai ales atunci, când fără experiență, se vor avânta în mijlocul lumii plină de pericol.

COLABORATORII :

Elena Dr. Aciu, Ion Agârbiceanu, Cornel Andrea, Antoniu Bălibanu, Ion Berinde, Dr. Irina Berinde, George Bota, Emil Bran, Dr. Nicolae Brinzeu, Vera Calangiu, M. Theodorian-Carada, I. C. Cătuneanu, P. Vasile Chindriș, Pr. Toma Chiricuță, Dr. Simeon Chișiu, Dr. Ioan Coltor, Augustin Cosma, Victoria Diamandi, Petru Dulfu, P. Victor Dunca, Filotea Dumbrava, Dr. Gelu Egry, Nicolae Fântânariu, Șerban Filon, Dr. Nicolae Flueraș, Prof. Iosif Frollo, Mia Frollo, Gala Galaction, Volumnia Dr. Gheție, P. Ion Gârleanu, Ovidiu Hulea, Al. Lascarov-Moldovanu, Dr. Emil Lobonțiu, P. Teodor Mateiu, George Matieșanu, P. Ireneu Merloz, Dr. Domenic Neculăeș, Prof. Dumitru Neda, Dr. Ioan Ossian, Ioan Oșian, George Perneșiu, Elena Pop Hossu Longin, Dr. Ionel Pop, Dr. Romul Pop, Dr. Valer Pop, Dr. Augustin Popa, Septimiu Popa, Olivia A. Poruțiu, Dr. Emil Precup, Livia Rebreanu-Hulea, George Rednic, Mihail Robu, Florica Sabadășiu, Valeriu Gr. Sima, Ioan Tătaran, P. Dr. Aloisie L. Tăutu, Sabin G. Truția, Ilie Vetișan, Sorica Vlădescu, Prof. Ioan Vultur.

Redactor :

P. Teofil A. Bălibanu.

Secretar de redacție :

Iuliu Boțan.

Administrator :

Cornelia Petrișin.

ABONAMENTUL :	Pentru studențime	100 lei anual
	„ particulari	120 „ „
	„ instituții și societăți	200 „ „
	Abonament de încurajare	300 „ „

**Primește un abonament gratuit pe un an
ori cine va câștiga cinci noi abonamente.**

Abonamentul gratuit se câștigă numai după ce se trimite suma totală la administrația revistei. In chestiuni de administrație (abonamente, etc.) vă rugăm să scrieți pe adresa *Doamnei Cornelia Petrișin, Șimleul-Silvaniei.*

In chestiuni de redacție să vă adresați *Păr. Teofil A. Bălibanu.*

FLORI DE CRIN, revistă feminină, **Șimleul-Silvaniei.**
Apare lunar, cu excepția lunilor Iulie și August.

Indemnăm pe cititoarele revistei, ca în acest an jubilar să facă împărțiri (cuminecări) de reparație cât de dese, mai ales în primele vineri și dumineci a lunilor.

*

Sfătuim pe abonatele noastre profesoare, învățătoare, sau altfel de funcționare, ca din salariul lor, lunar, 100 lei să jertfească pentru formarea unei biblioteci religioase morale.

Când va fi nevoie, vom da și o listă a cărților cunoscute de noi, pe cari le vom crede de vrednice a face parte din aceasta bibliotecă.

*

Recomandăm atențiunii cititoarelor noastre, cărticica nou apărută : Rugăciunea sfântului Rozariu. Se vinde legată în pânză, cu 20 lei (are 120 pag. și 18 clișee.) Sunt și exemplare de lux : legate în piele fină și cu marginea aurită. Să se ceară la autor : P. Emil Bran, Oradea, Dim. Cantemir 4.

Repetăm categoric : cele mai morale și mai folositoare cărți pentru tineret sunt „istorioarele morale” cari apar la Institutul „Presa Bună” din Iași, str. Ștefan cel Mare 56.

* *

Primim spre recenzie cărți, chiar și nereligioase, darsă fie în conformitate cu morala și credința creștină. Răspândiți presa creștină.

FLORI DE CRIN

REVISTĂ FEMENINĂ

NIHIL SINE DEO

REDACTOR RESPONSABIL :
P. TEOFIL A. BĂLIBANU

LĂUDAT SĂ FIE ISUS

CE ESTE RĂUTATEA MĂRIRII DEȘERTE

Răutatea acestui vițiu stă în aceea, că în cei ce-i stăpânește, încearcă să despoaie pe Dumnezeu de cea slavă, ce i-se cuvine numai lui, după cum zice și Apostolul; „Lui Dumnezeu singur cinste și slavă în veci“ (I. Tim. I. 17.) și de care el este atât de zelos, încât prin prorocul său, Isaia, zice: „Slava mea altuia nu o voiu da“ (Is. 42, 8.) De aceea zice sf. Augustin vorbind despre acest lucru: Doamne, cel ce vrea să se laude cu darurile Tale și cel ce în binele ce-l face cearcă mărirea sa și nu a Ta, acela e un tâlhar și seamănă cu diavolul, care voia să-ți fure cinstea. În toate lucrurile lui Dumnezeu sunt două elemente: folosul și slava, folosul ni-l cedeză nouă oamenilor, dar slava vrea să o aibă întreagă El singur, *Pentru sine a făcut Domnul toate lucrurile sale; pentru sine, adecă pentru slava sa și toate neamurile* le-a făcut, ca să laude și să slăvească numele lui (Deut. 6, 29). Astfel vedem, că toate lucrurile vestesc înțelepciunea, bunătatea și purtarea lui de grijă și de aceea se zice că ceriul și pământul e plin de slava lui. De aceea, când în lucrurile bune ce le face omul încearcă să câștige stima și lauda oamenilor, răstoarnă rânduiala statornicită de Dumnezeu și îl vațămă, deoarece omul, care toată lauda și cinstea sa trebuie să o deie pentru Dumnezeu, se întoarce și-și dă lauda și cinstea omului și se umple pe sine de cinste și de mărire atunci, când Dumnezeu toate făpturile le-a făcut să fie pline de lauda și mărirea lui. Inseamnă a-i fura inimile și a-l alunga din propria sa locuință. Poate omul să săvârșească un rău mai mare decât acesta și să-și închipuiească ceva mai rău decât să răpiască în acest fel slava lui Dumnezeu? și câtă vreme cu gura zici ca oamenii să-l privească numai pe dânsul, tu în adâncul inimii tale dorești ca ei să-și întoarcă ochii dela Dumnezeu și să-i îndrepte asupra ta? Cel ce e într'adevăr smerit, nu vrea să se sălășluiască în inima nici unei creaturi, ci numai în cea a lui Dumnezeu singur; nu caută întru nimic mărirea sa, ci numai aceea a lui Dumnezeu; nu dorește ca lumea să se ocupe de el, ci numai de Dumnezeu și, în sfârșit, vrea ca toți să fie la inimă așa de plini cu Dumnezeu, încât alte lucruri să nu mai încapă în inima lor.

Greutatea acestui păcat se mai poate vedea și din următoarea asemănare. Dacă o femeie măritată se gă-

tește și se împodobește ca să placă altui bărbat și nu bărbatului său, e firesc că acestuia îi face o mare vătămare. Faptele bune sunt podoaba și găteala sufletului nostru; dacă noi le facem pentru ca să plăcem altora și nu lui Dumnezeu, care ne este mire, îi pricinuim o mare vătămare, sau închipuiți-vă, ce lucru rușinos ar fi, dacă un oarecare ar pretinde mult dela un rege pentru un mic și neînsemnat serviciu, ce i-l-a făcut, atunci când regele, din dragoste față de acela, s'a supus la mii de neplăceri și primejdii? Sau dacă acel oarecare s'ar mai lăuda încă lumii întregi pentru neînsemnatul serviciu făcut regelui său, atunci când acest rege toate câte a făcut pentru acel om le-a făcut singur și din curată bunăvoință, ba tot cât a făcut omul bine, l'a făcut numai cu ajutorul regelui și îndemnat de marile făgăduinți ce i-le făcuse mai înainte și pe cari mai târziu de fapt le-a și primit. N'ar fi oare lăudăroșia acestui om de nesuferit și vrednică de tot disprețul? Dar toate aceste trebuie să ni-le aplicăm nouă înși-ne, pentruca să ne rușinăm de prea buna părere ce o avem despre noi înșine fără nici un temei, pentruca să nu ne mai lăudăm cu faptele noastre; fiindcă în comparație cu ceea ce Dumnezeu a făcut pentru noi și cu ceea ce noi ar trebui să facem pentru el, ceea ce de fapt facem e atât de puțin, încât ar trebui mai în grabă să ne rușineze, nu să ne facă lăudăroși.

Ceea ce mai arată răutatea acestui păcat, este și faptul că Sfinții și Teologii îl așează de obicei între păcatele de moarte și în mod deosebit între păcatele capitale, fiindcă sunt ca niște capete și isvoare, din cari ies toate celelalte păcate. Unii din ei zic că sunt opt păcate capitale, punând în locul dintâiu trufia și în al doilea mărirea deșartă; dar părerea comună a sfinților, primită și de Biserică, e că sunt numai șapte păcate capitale și sf. Toma, numind în locul întâiu mărirea deșartă zice că trufia e rădăcina tuturor celorlalte, dupăcum zice și înțeleptul: *că începutul păcatului este trufia*. (Sirach 10, 13.)

Tradusă din l. franceză de:

P. Dr. Aloisie L. Tăutu*

* Din „Calea desăvârșirii creștinești“ a lui Alfons Rodri- bues, care tocmai acum este sub tipar.

Crinii

*Crinii sunt în sărbătoare
Și'n potirul lor de nea
Poartă mândri câte-o stea
Ce s'a rezlețit din soare.*

*Când îi mișcă leneș vântul
Par cadelniți de parfum
Ce le vântură pe drum
Sfinții cari-ating pământul.*

*Vraja lor de flori minune
Ca lumina'n ochi senini
Se revarsă în grădini
Raiu-n ele să-l adune.*

*Flori de nevinovăție
Cum privesc mereu în sus
Par'c'așteaptă pe Isus
Dela Nazaret să vie.*

*Cum venea odinioară,
— Dumnezeu cu Crucea'n gând —
Să le rupă rând pe rând
Și la pieptul lui să... moară.*

P. Ion M. Gârleanu.

GLASUL INIMII

Aurel Noveanu era încântat de felul cum îl ascultaseră studenții, când într'un ceas întreg și cu vervă le arăta-se el cât de temerar este a se mai vorbi măcar de existența unui principiu inițial, a unei forțe inteligente căreia misticii îi zic Dumnezeu.

— Nu există, credeți-mă, domnilor, nimic alt în univers decât materie, o materie ce se mișcă, dar care nu simte, nu pricepe nimic, zisese el terminându-și lecția.

Și acum eșit afară din îmbăcșita atmosferă a sălii de cursuri, razele soarelui de Maiu și aerul parfumat de salcâmii înfloriți îl îndeamnă a se mișca la aer. Privește automobilele conduse de domni eleganți, de femei cu veleități masculine, ori de șoferi în uniformă, care toate aleargă în fugă spre șosea, la aer. Se gândeste a se sui și el într'una din mașinele ce fac de strajă împrejurul lui Mihai Viteazu, dar se răzgândește. Va face drumul spre șosea pe jos. E așa de plăcut să înaintezi printre tinerimea ce te cunoaște și te admiră, ca pe cel mai mare filosof român! Și tot atâta plăcere îi face lui Noveanu să privească la vitrinele, în care-i zâmbesc flori și fructe exotice, zaharicale și făinișuri artistice înfățișate, mătăsării și pânzeturi sugestive, mobile luxoase, vechituri de preț sau pietre prețioase. Materia vecinic transformată de mâna omului îl face un moment să uite de verdeața dela șosea. Se oprește în dreptul unei marchitanii. Din ușa prăvăliei, un tânăr se închină respectuos învățatului dascăl; zâmbetul ce mijeste sub mustața negustorului, silește pe Aurel Noveanu să-și îndrepte ochii asupra-i.

— Tu ești, Mirică? Nici nu te-aș mai fi cunos-

cut! Ești aici, acum, la prăvălia asta?

— Prăvălia mea. Domnule Aurică, răspunde cu îngâmfare Herman Roșianu.

— Ei bravo! Imi pare bine că te-ai pricopsit și tu, zice Aurel Noveanu, ce revede pe negustorul din dreptul marchitaniei așa, cum l-a cunoscut de mult copil de trupă, la regimentul, unde își făcea el voluntariatul ca bacalaureat, cu treizeci de ani înainte și își reamintește, că după ce a slujit șase luni și a eșit ofițer în rezervă, lui Mirică i-a dăruit el uniforma particulară, în care făcuse miliția. Un val de amintiri adie în mintea căruntului profesor, de nu-i vine să se miște din loc. Și deodată, zărind zăbranicul dela brațul marchitanului:

— Dar de ce te-ai cernit, ori a murit maică-ta?

— Nu! Mama trăește, dar a murit Dina.

— Ce? Dina a murit? Când a murit Dina?

— Sunt azi tocmai două săptămâni de când am înmormântat-o.

— Dar ce a avut?

— Nu știu. A murit la Olkovsky, două zile după ce o operase Gheorghe Nanu. S'a stins așa pe neașteptate, luând înghețată.

Noveanu, fără a mai zice un cuvânt, face stânga împrejur și o ia spre casă. Nici gând de plimbare. Simte cum îl sugrumă ceva de gât, cum i se taie picioarele. Se suie în cea dintâi trăsură ce-i iese înainte, poruncind: Repede în Str. Basarabilor, lângă Sfântul Gheorghe.

Obrajii îi ard ca focul și cum ajunge acasă, trece în cameră de dormit, ca să-și dea cu apă rece pe obraz, să se răcorească. Aici își aduce aminte cum ultima oară, când s'a întâlnit cu Doamna Rosenzweig, a cinstit-o cu înghețată și o vede în dreptul ferestrei, gustând din înghețată, întocmai așa, cum făcuse când a închis ochii pe vecie. Sunt ani mulți de atunci, de mult o uitase pe evreica, dar acum când știe, că Dina s'a dus, Aurel Noveanu suferă. Apa rece, cu care a vrut să-și răcorească ochii, dă drumul lacrimilor, ce curg șiroiu fără ca dânsul să le poată opri.

Desigur Dina, ori cât era ea de frumoasă, nu fusese în viața lui decât un incident, dar primul. Grație ei, dragostea lui platonice pentru Ivona Ianculescu, cu care ea aducea, nu fusese pentru Aurel Noveanu o încercare prea grea. Și în amintirea lui, cele două chipuri de oacheșe voluntare se împleteau ca într'o cunună de trandafiri și de garoafe, pe care le uda cu lacrimi ce nu se mai sfârșiau.

Plângând ca un copil, îl surprinde ucenicu-i favorit și seretaru său, venit să-i aducă stenografiată ultima-i lecție de filosofie materialistă.

— Ați fost sublim, Domnule Profesor, și n'am pierdut nici un cuvânt din câte ați spus. Totuși vă rog aruncați-vă ochii încă odată pe notele mele, înainte de a le da la tipar.

Isaia Grozea e așa de entuziast și în odaie atâta întuneric, în cât n'a băgat de seamă, că dascălul plânge.

Numai când Noveanu a luat foile de le-a făcut bucațele și le-a asvârlit în coș, ucenicul zărind lacrimi în ochii învățătorului, a strigat:

— Ce faci, maestre?

— Ceeace sunt dator! Azi după ce am ieșit dela Universitate, o întâmplare mi-a deschis ochii și am înțeles că de cincisprezece ani eu nu fac decât să otrăvesc tinerimea cu minciuni. Și asta m'a turburat adânc.

Ucenicul se uită lung la el, o întrebare îi flutură pe buze, dar Aurel Noveanu îi închide gura zicând:

— Acum nu mă mai întreba nimic. Du-te Isaia, și mă lasă singur, căci am nevoie de o reculegere mai adâncă.

Isaia Grozea a plecat în vârful degetelor, în tăcere, ca de lângă un mort, ori de lângă un prunc abia eșit din pânțele maicei sale. Iar Aurel Noveanu s'a trântit într'un jeț, pe gânduri.

Moartea Dinei i-a pus direct o întrebare, la care acum căuta răspuns. Cum adică, de acuma înainte el nu va mai vedea nici odată, dar nici odată, pe oacheșă ovreică? Și când Ivona va muri și ea, nici pe ea nu o s'o mai vadă? După moartea lui, amintirea acestor două femei, pe care le-a iubit deodată, dar în chip deosebit, va dispărea în neant? Nu, asta nu se poate, îi șoptește ceva în inimă. Dar dacă în om e ceva ce nu moare, ce nu trebuie să moară, atunci pe lume nu este numai materie, cerul nu e pustiu...

Și încet din jeț cade pe parchet și îngenunche. Vrea să se roage pentru sufletul Dinei. Filosoful nu știe însă cum, face o sforțare și pe buze îi vine Tatăl Nostru, rugăciunea pe care o învățase dela mama lui, când era copil și purta la cruciuliță de aur la gât.

Ruga i-a uscat lacrimile și a trecut în biroul cu pereții căptușiți de cărți legate în marochin.

De acolo nu a eșit decât noaptea târziu și o săptămână nu a mai dat pe la școală. N'a primit pe ni-

meni, nici chiar pe Isaia Grozea, ce acum, îngrozit, adăsta să vadă cum va eși maestrul din criza prin care știa că trece.

Numai el nu s'a mirat prea mult când, palid, Noveanu s'a reurcat pe catedră și și-a început cursul astfel:

— Vă spuneam, domnilor, la ultima prelegere că în univers nu e decât materie și că cei ce caută altceva, ori vor să-și explice creațiunea în chip inteligent, făurită de o inteligență eternă, rătăcesc. Ei bine, domnilor, țin să vă declar că cel rătăcit eram eu...

A fost o consternare. Unii din studenți au început să murmure, dar cei mai tineri au acoperit murmurul acela discret prin aclamațiuni.

Peste câteva luni, a apărut tratatul lui Noveanu „Despre existența lui Dumnezeu” și apoi la un an cel „Despre nemurirea Sufletului”.

Intr'o zi, mai târziu, Isaia Grozea a îndrăznit în sfârșit să zică dascălului său:

— Nu mi-ai spus nici odată maestre, care a fost întâmplarea ce ți-a arătat așa pe nesăbuite că materialistii se înșeală.

Nici nu mă întreba, Isaia, căci n'aș ști să-ți spun pe înțelesul tău. Mulțumește-te să știi, că atunci mi-a vorbit inima și ea mi-a luminat mintea.

M. Theodorian — Carada.

DOUĂ CONCEPȚII DESPRE OM

Marxismul destramă ideea națională a poporului în mijlocul căruia se practică; e cel mai sălbatic și crâncen dușman al creștinismului din câți au apărut în lumina istoriei; e sfâșierea în bucăți însângerate a claselor aceleiași națiuni: Unde apare marxismul, se prăbușește conștiința națională; unde apare marxismul, dispăre credința creștină; unde apare marxismul, oamenii nu mai sânt frați pentru frați, ci bestii. Dar unde triumfă marxismul, o singură rasă prosperează: rasa lui Israil. Vreți o dovadă mai strălucită decât Rusia sovietică unde 85 la sută din organizația comunistă, care terorizează 150 de milioane de nenoriciți, sânt evrei?

Bolșevismul rus e marxismul realizat integral: el a distrus o conștiință națională distrugând împărăția rusă; el a distrus clasele sociale prin masacrarea milioane de oameni: el a distrus creștinismul supunând pe credincioși la cel mai groaznic martiraj din câte se cunosc; el a distrus până și mormintele trecutului, despuind pe țari de podoabele cu cari au fost îngropați. Toate acestea pentru a ridica deasupra tuturor rasa lui Israel, care terorizează azi întreaga Rusie.

Ce mai înseamnă omul pentru bolșevism?

O vită, pur și simplu!

Deslipit de pământul patriei prin deposedarea forțată, deslipit de istoria lui națională prin interdicție și prin batjocorirea trecutului, deslipit de cer, prin distrugerea religiei, el e redus la viața animalică, fără speranță, comprimat în carcera prezentului și concentrat asupra unei singure griji: cum să obțină tainul de pâine pentru ziua de azi! În bolșevism omul nu înseamnă mai mult decât râzele — sau broaștele, Toate

erorile materialismului „științific” al veacului al XIX-lea, de care se jenează azi știința europeană, au fost conglomerate în învățământul sovietic pentru a deprinde pe om să creadă că, rudă cu maimuța, el nu e mai mult decât o vită cu două picioare! În consecință, guvernul iudeo-bolșevic îl tratează ca pe un dobitoc: îl mută în masă de la nord la sud și invers, îl împușcă în masă, îl lasă să moară în maidanele orașelor, l-a adus în starea incredibilă de antropofagie!

Concepția fascistă sau naționalistă rează pe om în demnitatea lui spirituală și-l reintegrează în rasă, în trecut, în religie, în totalitatea statului tocmai prin legăturile spirituale pe cari le-a suprimat bolșevismul. Astfel se explică de ce revoluția bolșevică a costat viața a milioane și milioane de oameni pe când revoluția fascistă și cea hitleristă s'au petrecut fără vărsare de sânge.

După statisticile germane, foamea ce bânuie acum în Rusia, consecință a dumpingului criminal, a ucis aproximativ 8 (opt) milioane de oameni.

Adolf Hitler, în șase luni de guvernare, a salvat dela moartea prin foame 2 (două) milioane și jumătate de șomeri!

Iată, practic, ce însemnează bolșevismul pe care îl apără presa evreească dela noi și ce însemnează naționalismul pe care îl combate aceeași presă evreească!

Nichifor Crainic*)

*) Reproducem — după „Calendarul” — o parte din valorosul articol „Două concepții despre om”, al eminentului ziarist și distinsului scriitor Nichifor Crainic, fiind în convingerea că, prin aceasta, ne conformăm programului nostru: de-a nu face politică de partid, ci politică românească și creștinească, ceea ce — de alt fel — face ori ce publicație când infierează bestiala concepție marxistă, care în mod criminal amenință România, dacă tineretul — și țara — nu va reacționa la timp.

SĂ NE FACEM DATORIA

Omul nu poate fi singuratic. El e avizat la ajutorul altuia. Necesitatea de a trăi în tovărășia altora, l-a silit să întemeieze familie, sate orașe și state și i-a impus datorii față de acestea: datorii sociale.

Mai întâiu este omul membru de familie. Norocul și fericirea familiei atârnă de cuminenția, cu care e condusă aceasta de părinți. Creșterea din familie lasă urme adânci în sufletul copilului, care rămân până la adânci bătrânețe. Grea și plină de răspundere este datoria părinților față de copiii lor, pentru care copilul nu le poate fi îndeajuns recunoscător. De aceea și porunca lui Dumnezeu spune copilului: „lubește pe tatăl-tău și pe mama-ta, ca să trăești mult și bine pe pământ“! Familia este baza vieții sociale.

În rândul al doilea și pentru ușurarea traiului său, omul a format sate și orașe. Multe foloase putem trage dela o primărie înțeleaptă și cuminte. Ea asigură bunăstarea locuitorilor, se îngrijește de drumuri bune, de străzi frumoase, de curățenie, de grădini publice, de instituții culturale, biserici și școli; înființează instalațiuni pentru ușurarea traiului, ca apeducte, canalizare, uzine electrice; încurajează asistența medicală, societăți filantropice și caritative; și sprijinește colaborarea cetățenilor în tovărășie, pentru prosperarea bunei stări materiale și pentru progresul cultural.

De acea datoria fiecărui cetățean și bun patriot este, de a întinde mână de ajutor administrației comunale, ca să poată apăra interesele generale ale populației și de a apostrofa pe toți aceia, care greșesc contra interesului și binelui public. În acest scop cetățenii conștii își formează o opinie publică solidară pentru a îndruma în direcție sănătoasă întreg mersul vieții publice, atârnător de felul cum se conduce aceasta viață din partea acelorora, care sunt puși să o conducă.

Fără organizație de stat nu ne putem închipui viață omenească. Ordinea de stat e creațiunea lui Dumnezeu, pentru binele omenirii, având ca model împărăția lui Dumnezeu: universul. Stăpânirea, de stat ca organizație omenească, este avizată de conlucrarea oamenilor. Statele fiind constituționale, ele sunt guvernate de popor prin reprezentanții săi aleși. Un stat nu poate exista fără colaborarea tuturor cetățenilor săi. De aceea numai înconștienții și criminalii nu se interesează de bunul mers al Statului. Toate statele sunt bune. Datoria noastră este să grijim ca să rămână bune. Această datorie se numește patriotism. Patriotismul, sau iubirea de țară, cere dela noi să muncim cu putere unite pentru binele patriei, să jertfim tot ce avem mai scump pentru ea, energie, muncă, avere, știință și în caz de nevoie chiar și sănătatea și viața.

Datoria noastră este să urmărim cu interes și cu dragoste dezvoltarea politică, socială și culturală a patriei, având ca ideal, munca pentru binele, prosperarea și cinstea aceleia. Să supraveghem în cadrul nostru de activitate ordinea, disciplina, siguranța, bună starea și cinstea țării. Să îngrijim instituțiile ei politice, economice și sociale, culturale, sau de altă natură, cu dreptate, cu cinste și cu jertfirea intereselor proprii. Să sprijinim pe Români, ca să poată trăi bine și mulțumiți în țara lor, și să nu suferim ca să fie batjocoriți de străini. Să iubim minoritățile, dar să le cerem iubire de țară

și respect față de Români. Să ne facem fiecare datoria unde suntem puși și să nu invidiem situația altuia, pentru că în orice slujbă putem aduce folos patriei prin munca noastră cinstită și dreaptă. Să colaborăm, în unire, pentru ca organismul statului să prospereze și să nu uităm relele ce au adus asupra neamului nostru „a pismei răutate și oarba neunire“.

Având cu toții aceasta grijă, acest ideal, siguranța, prestigiul țării va crește, puterea de atracție între cetățenii țării va fi o forță națională, iar patria pognegrită de dușmanii ei, va fi un rai pe pământ, în care tot cetățeanul își va avea rostul său și în care tot Românul va vedea un „cuib al fericirilor“.

Dr. E. Precup.

Izvorul

*Copil născut în leagăn de verdeață
Și desmierdat de crengile de fagi,
Tu nu cunoști păcatul omenirii
Și ochii tăi îmi sunt atât de dragi!*

*Trecând prin câmp, în umbra inserării,
Tu spui povești la fiecare floare
Și blânde raze-ți încunună calea:
E semnul sfânt al zilei care moare.*

*Cu apa tu astâmperi, de sete păstorul
Și în unde repezi treci pe lângă stânci;
Ca unda ta trec anii tinereții
Pustiul rămâne și regrete adânci!...*

*Viața ta? ... un cântec în lunile de vară!
Iarna te ascunde sub haina-i albă rece,
Nimic nu te trezește din somnul fără vise,
Decât zefirul, când peste tine trece.*

*A ta șoptă duioasă, în nopțile cu lună
Desmeardă și sărută petelele de floare,
Sădind copacul păcii la poala de pădure
Când dorul doar' brăzdează a gândului ogoare.*

*Ești totdeauna vesel și fruntea ta-i senină,
Departa de lume ș'a ei dorinți deșarte,
Nevinovat, zburdalnic, te joci prin poeniță
Și te reversi adesea prin ierburile coapte.*

*Te-ascunzi tiptil, — hoșește, — sub gliile'nverzite,
Poiana peste tine arunc'al ei covor,
Iar fiindcă șopta-ți dulce mereu se reînoește,
Te-a botezat, copile, măicuță-ta „Izvor“!*

Olivia A. P.

MAMA ROMÂNIEI

Anul prezent este un an de haruri. Sărbătorim jubileul de 1900 de ani al morții ispășitoare a Mântuitorului, care ne-a dobândit demnitatea de fii ai lui Dumnezeu și toate tezaurele unite cu dânsa — legătura suprafirească dar tot reală între noi, în societatea Bisericii lui Hristos, cu cele șapte taine și cu oblădirea orânduită de Hristos în persoana lui Simon, fiul lui Iona, pus de Hristos să fie piatra neguduită a Bisericii, nebiruită de porțile iadului.

Și iată într'acest an neamul nostru iese la iveală cu strălucire neobișnuită. Am fost răsleți ani îndelungați sub stăpânire străină, astăzi trăim în România întregită. Dintr'această obștească patrie a noastră în curând va pleca la Roma, mama noastră strămoșească, un alaiu ales al fraților noștri, cu binecuvântarea Arhieriei...

Numărul arhipăstorilor noștri a crescut mult; nu mai este unul, ca pe timpurile nemuritorului Ioan Klein ci avem cinci arhieriei cu un metropolit distins prin evlavie osârdie și știință și stăm pe o temelie solidă, asigurată printr'o învoială sărbătorească, între Scaunul Sfântului Petru, și Guvernul Țării; Concordatul; vedem la Roma, lângă sfântul Scaun, pe un reprezentant oficial al României întregite și în Capitala noastră pe un Nunțiu la guvernul Țării. În Cetatea eternă, alaiul pelerinilor noștri se va întâlni cu Cardinalul Angelo M. Dolci, fost nunțiu la București, care ne-a asigurat la plecarea Sa, că duce cu sine amintirea României noastre ca o scumpă și prețioasă comoară.

Pe pelerinii noștri îi așteaptă, la Roma, falnica columnă a lui Traian și mormântul episcopului Ioan Klein, dar îi așteaptă și o ceată tânără, vie și însuflețită de sentimentele cele mai înalte ale dragostei către Biserică și către Țară, tinerii noștri studenți de teologie în colegiul român și în colegiul propagandei. Un pas uriaș am înaintat sub umbrele columnei lui Traian,

nu mai suntem oaspeți bine primiți la alții — ci avem afară de Propaganda și lăcașul nostru propriu, Colegiul român, la Roma, unde viitorii conducători sufletești ai neamului se vor adăpa între cele șapte coline sfinte, de pe malurile Tiburului cu duhul acelor, cari au învățat în Roma, că suntem fiii ei; Șincai, Maior și S. Micu-Klein.

*

Din mila Domnului, astăzi, vieța religioasă și la noi se intensifică, dovadă este propășirea cultului preasfintei Eucharistii. Cât de frumos este acest cult. El a apărut ca un rod binecuvântat al misiunilor noastre, cari se fac acum în număr tot mai mare, însoțite de participarea vie a scumpului nostru popor, întărindu-i *convingerea religioasă*. Apoi cu cinstea făcută lui Isus crește la noi, și cinstea Preacuratei Sale Maice prin Reuniunile mariane, cari iau la noi un avânt din ce în ce mai impunător și lucrează cu smerenie, dar cu smerenie rodnică.

Și alte organizații creștine, cum e „Agru“ și „Astru“ pătrund chiar în toate părțile vieții noastre publice, fiind însuflețite de duh sincer religios, dezvoltându-se și sub privirile părintești ale arhieriei noștri.

La mormântul Sfântului Petru pelerinii noștri vor depune în numele nostru, al tuturor, o vie mulțumită lui Dumnezeu pentru acele binefaceri hărăzite nouă; Mulțimea lor este mare, poate neașteptată multora, dar ne îndatorește cu atât mai vărtos să ne folosim de belșugul lor.

Cu duhul să mergem cu toții la Roma, împreună cu pelerinii noștri, și să ne rugăm din inimă pentru pacea a toată lumea pentru bunăstarea sfințelor lui Dumnezeu biserici și pentru unirea sinceră a tuturor creștinilor — mai presus de toate — a Neamului românesc.

P. Felix Wiercinski S. I.

FERICITA ANA-MARIA TAIGI

Louis Veillot ¹⁾

Ca și poziție socială, Ana-Maria Taigi era ceva mai puțin decât o „femeie simplă.“ Era soția unui salahor din palatul Chigi.

Sunt vre-o treizeci de ani, de când o vedeam pe străzi, bătrână și neputincioasă, mergând să-l viziteze pe Mântuitorul în vre-o biserică ori la patul de suferință al vre-unui bolnav. Sărăcia-i corectă, strălucirea majestuoasă a feței sale, privirile ațintite ale trecătorilor, toate acestea, atrăgeau luarea aminte a streinului. Ea auzia zicându-se cu respect, uneori însă în bătaie de joc: Asta-i sfânta!

La Roma, ca și pretutindeni, sfinții întâmpină îndoita încercare a admirației și a disprețului. Se tem de cea dintâiu, o iubesc pe cea de a doua și, strălucitori de umilință, le inving pe amândouă. Sărmana Ana-Maria nu putu să nu devină una dintre marile personaje ale Romei.

Avea darul minunilor. Răspândeă cu măreție în jurul ei însănătoșire, mângâiere, lumină. Pentru ea nu doria decât să se supună, să iubească, să sufere. Trăia din lucrul mâinilor sale.

¹⁾ Pagini scrise în 1862.

Numeroase mărturii au adevărit minunățiile acestei nobile vieți. Viața sfinților! Dumnezeu de față, vizibil, activ; natura, pe toate fronturile învinsă. Și încă în mijlocul celor mai mari lipsuri materiale...

Ana-Maria era o nouă Tereza,²⁾ o contemplativă, un suflet ce într'adevăr iubea. Dar nu în vre-o celulă de-a mănăstirii ci în lume. În casă cu ea îl găsim pe soțul ei, ce trebuia ajutat, și pe copiii cei mulți. Ce să vorbim apoi de grijile și boalele cele dese, de dușmani, de calomniatori... Totuși, își conducea greaua sa casă și făcea ca într'ansa să domniască nu numai buna orânduială, ci și sfânta bucurie. Sărăcia din casă a rămas și pe mai departe, dar mizeria n'a intrat nici când în ea. Ana-Maria știa să fie întreagă și totdeauna cu Dumnezeu... Și Dumnezeu a răpit-o în iubire, în lumină, în extaz. I-a dat spiritul de rugăciune, i-a dat lacrimi, i-a dat setea după jertfirea de sine. A făcut-o să înțeleagă suferința și să trăiască în neîntreruptă contemplare a adevărului.

I-a indostulit iubirea față de aproapele, iubire,

²⁾ E vorba de Sf. Tereza de Avila (N. Trad.)

ce cerea tămăduirea bolnavilor. I-a dat știința religiei, și pe urmă, a invrednicit-o de cunoașterea trecutului, a prezentului și a viitorului, pentruca din iubire față de aproapele să-I poată cere întoarcerea a cât mai multor păcătoși.

Darurile intelectuale i-au fost date printr'o minune fără seamăn. Puțină vreme după ce ajunse la desăvârșire, văzu arătându-i-se un glob de aur nelucios ce deveni apoi un soare incomparabil de strălucitor, în care ea vedea toate lucrurile.

Știa cu siguranță soarta celor morți. Privirea sa ajungea până la extremitățile lumii, recunoștea acolo persoane pe cari nu le văzuse niciodată și le pătrundea până în adâncul sufletului. Privirii sale i se descopereau atât faptele întâmplare cât și cele din viitor, cu împrejurările lor cele mai îndepărtate.

Ii era destul o clipită: obiectul pe care îl chema gândirea ei, se arăta. Vedea întreaga lume după cum noi vedem fațada unei clădiri. Intocmai ca indivizii, îi apăreau și națiunile: ea deosebia cauzele relelor ce le bântuiau și totodată și remediile ce le-ar fi putut lecu.

Prin această minune neintreruptă și fără de limite, sârmana soție a lui Domenico Taigi, devenia un teologian, un doctor, un profet. Și minunea dură 47 de ani. Umila femeie putu citi până la moarte, în misteriosul soare ce îi era mereu de față. Dar nu și-a îndreptat privirea spre dânsul, decât pentru mărirea lui Dumnezeu, când i-o cerea iubirea deapropelui ori i-o pretindea. Dacă îi apărea un lucru pe care ea nu-l căutase și pe care nici nu-l înțelegea, se reținea dela a-i căuta explicarea.

Sărmani, mai mari de-ai lumii, prinți de-ai Bisericii, veniau să-i ceară statul ori ajutorul. O gășiau însă ocupată cu treburile casnice și adeseori bolnavă. Ea nu refuza să-și dea nici ultima bucătică de pâine, nici ceasul cel mai prețios al timpului său. Nu primia nici darurile și nici laudele ce i se aduceau.

Cei mai cu vază sprijinitori ai ei nu putură să o facă să-și scoată copiii din starea în care se născuseră, adică din sărăcie și simplitate. Ea, când nu mai avea cu ce trăi, îl încunoștința despre aceasta pe Dumnezeu și El îi trimitea cele de lipsă. „Adeseori am văzut de aproape mizeria, zicea soțul ei, dar nu ne-a lipsit nimic, niciodată.”

Ea afla de bine să trăim de pe o zi pe alta ca paserile și să nu avem alt grânar decât pe cel al Părintelui Ceresc. O regină refugiată la Roma, o silea odată să primească dela ea bani. Dar Ana-Maria îi zise:

— Doamnă, eu slugesc lui Dumnezeu care e cu mult mai bogat decât D-voastră.

Atingându-se ea de bolnavi, ori rugându-se pentru dânsii se vindecau; și mulți au murit creștinește, după ce dânsa i-a încunoștințat de sfârșitul lor apropiat. Se mortifica mult pentru sufletele din Purgator și sărmanele suflete scâpate, veniau să-i mulțumească.

Suferea și cu trupul și cu sufletul. Era mereu atrasă spre cer, cu tot focul dorinții sufletului său și mereu ținută pe acest pământ de către miile de greutate ale vieții. Chinuri neintrerupte! Dar știa că așa voiește Dumnezeu.

Știa că ispășește pentru alții, că Isus o unia cu jertfa Lui, că era victimă împreună cu Dânsul. Suferea. Dar durerile dragostei dumnezeiești sunt de o beție nespūsă. După Impărțășire, adeseori cădea ca și trăsniță, și intra într'o lungă răpire înafară de simțuri.

Drept vorbind, această răpire nu înceta nicio-

dată, pentrucă nu înceta nici prezența lui Dumnezeu. Când era părăsită, știa că El e lângă dânsa și orice suferință o ajungea îi era dulce pentrucă venia El și conducea tot la El. O! dar al iubirii, dar veșnic!

Ea înainta mereu; își urma calea sa regală cu picioarele sângerânde, cu capul acoperit de raze. Nu se abātu și nici nu se odihni. Asprimea pocăinții sale, în loc să se potolească, creștea cu cât i se apropia mai mult sfârșitul. Niciând nu va vedea lumea ceva asemănător frumuseții sfinților.

Trad. din fr. de I. H.

Ca și timpul.

-- elegie --

*Cu condeiul prins în mână
Și privind prin geamuri cerul,
Nu mai știu ce mă împinge
Timpului să-i prind misterul.*

*Cu o forță nevăzută,
Cu o sete de a scrie
Simt că inima-imi bate
Intr'un tact de elegie . . .*

*Ah! cum vremea se tot schimbă,
Cum te face s'o urmezi!
De-i plăcută, tu ești vesel,
De e sumbră, meditezi.*

*De acum e iarăși toamnă
Dar nu-i ifrig, deși e vânt,
Deși-i soare nu-i căldură,
Deși-s trist eu tot mai cânt . . .*

*Și tot cânt scriind într'una,
Dar nu știu dece tot scriu,
Precum nici codrul nu știe
Dece iarăși e pustiu.*

*E aceiaș mare taină
Ce în toate stăpânește
Numai sufletul o știe,
Numai dânsul o ghicește.*

*Mă întreb dece când toamna
Intonând al său verset
Îți aruncă peste suflet
Vălul unui lung regret?*

*Și regreți nimica toată,
Căci nu ai ce să regreți,
Numai codrul își regretă
Miile de cântăreți;*

*Numai lunca își recheamă
Oceanul ei de flori
Numai vara o regretă
Cărdurile de cocori.*

*Și măntreb ce-ți pasă fie
Omule, și ce regreți,
Când fi-e iarna ca și vara,
Când nu ești cocor drumeț?*

*Când nimic nu pierzi cum pierde
Lunca, haina ei de flori,
Sau cum codrul pierde'n zare
Miile-i de cântători?*

*Ori în tine se refrânge
Tot ce'n lume te'nconjoară,
Tot ce naște și trăiește,
Destinat c'apoi să moară?*

*Da, aceasta este taina
Ce deliră'n aste vorbe;
Ce în tine se refrânge
Și'n misteru-i te absoarbe.*

*Viețuind în timp, ca timpul
Te preschimbă și te prefaci;*

*Ca și el aceiaș haină
Tu de-apururea îmbraci.*

*De e timp de primăvară,
Ca și timpu'nțineresti.
Ca și floarea ce renaște
Tu asemenea 'nflorești.*

*De e vară, tu virtutea
Unei veri o ai trăind,
Numai toamna când revine
Îți vezi zilele fugind...*

*Iar când iarna își arată
Părul nins de bătrâneți,
Atunci vezi și tu, sărmane,
Că în lume ești drumet.*

*Că în lume ca și toate
Tu sfârșești c'un lung regret
Ca și floarea care moare
Înghetată, pieri încet...*

MIHAIL ROBU.

VIATA

— Roman —

(10) de Sabin G. Truția.
CAPITOL VII.

Stropi mărunți de ploaie, cernuți prin sita văzduhului posomorit, se prelingeau în joc zglobiu pe geamurile trenului ce urca încet și găfâind pe linia croită prin văgăunile munților stâncoși ai Marmației.

— Ce plictiseală!... își zise individul postat lângă geamul unui compartiment de clasa a doua, așezând cu gest molatic pe fotoliul de vis-avis broșura ce indica „mersul trenurilor.“ Plouă... și iar plouă... parc'ar fi pe vremea lui tata Noe... iar trenul ăsta păcătos merge atât de încet, că îți vine să te dai jos și s'o iai la picior, fără să îți seama de costul biletului achitat la C. F. R. Să nu ai tu cu cine schimba o vorbă, pe o vreme atât de... nu știu cum să-i zice, când nu ai nici măcar posibilitatea să admiri frumusețile naturii, e un chin.

Își trecu degetele resirate prin cele câteva fire de păr cari îi acopereau chelia și priviri înbufnat spre tânăra pasageră postată în celălalt extrem al compartimentului.

— Ascultă, Livia, nu ai renunțat nici acum la gândul de a mă tortura cu tăcerea ta inexplicabilă? De când ne-am urcat în tren a trecut mai bine de-un ceas și, în acest interval de timp, tu nu ai scos o vorbă. Am încercat în deosebite rânduri să încep vre-o discuție — cum ar face de altfel orice individ cu pretenții de om civilizată — dar tu răspunzi mereu acelaș: „lasă-mă'n pace!“ Știu că preferi tăcerea, căci — în general — așa sunt fetele educate în pensionul surorilor Franciscane. Că tu ai face excepție dela acest obicei al „tăcerii“, nu am nici un motiv să mă îndoiesc. Și crede-mă, dacă nu ar fi o vreme atât de mizerabilă, nu ți-aș conturba visările. În lipsă de altă distracție aș

privi prin geam, admirând piscurile munților, sau aș număra stâlpii de telegraf. Durere însă, trebuie să renunț și la această plăcere puțin pretențioasă, căci picurii de ploaie cari se preling pe geam sunt atât de deși, încât privirea nu poate să perceapă nimic. Firește, a fost o curată nebunie din parte-mi să pornesc la drum spre Sighetul Marmației, tocmai în zi de Sâmbătă, când evreii nu călătoresc, ci stau acasă și recitează versetele din Talmud. Dacă luam drumul spre Bistrița, sau spre Dornești—Pașcani, aș fi putut găsi mai ușor un pasager cu care să pot discuta, dacă nu despre altceva, măcar despre mersul vremii. Dar în ținutul acesta, românii nu prea au posibilitatea să călătorească cu trenul. Din cauza sărăciei și nevoilor de tot felul, ei se transportă de ici-colo cu vehicule primitive, lăsând trenul și automobilele în grija acelor cari prăznuiesc ziua Sâmbetii. Ce curios... În Maramureșul înzestrat cu nenumărate bogății naturale, cum sunt spre ex. lemnul de brad și multele izvoare de apă minerală, ca izvoarele feruginoase dela Poiana Cobilei, Vișeu și alte localități, apă sulfuroasă la Breb; apoi, multele produse minerale: aur, argint, aramă, fier, plumb, var, sare, petrol, marmoră și cristal de munte, supranumit „diamant de Marmația“, etc... etc... majoritatea populației românești este pieritoare de foame. Că pentruce? nu e tocmai greu de înțeles. În lipsa unui control sever, bietul român care muncește din greu pentru pâinea de toate zilele, este speculat în chipul cel mai mârșav de către evreii aduși de vânțuri și cari în Maramureș sunt foarte numeroși. Va fi sau nu adevărat, nu știu, dar mie îmi vine să cred că Dragoș Vodă nu a plecat din ținutul acesta de dragul vântului ademenitor, ci din cauza evreilor. N'a scăpat de ei nici în Moldova, fiindcă... pe unii oameni nu-i părăsește ghinionul decât atunci când dau ortul popii. O spun asta numai așa.

întâmplător, căci — la drept vorbind — nu prea sunt în curent cu istoria. Ce? îți întorci privirea spre ușă și zâmbești? Nu zâmbi te rog. Știu că acest zâmbet nu va aduce senin nici în natură și nici în atitudinea ta inexplicabilă. Am spus că nu sunt în curent cu istoria, nu doar că aș fi un semidoct, dar vezi... pe vremea când studiam eu liceul, România nu era încă întregită. Bucovina aparținea imperiului austriac, iar în manualele de istorie universală cari ne erau impuse pentru studiu, România era tratată abia în câteva pagini și în culori cât se poate de negre. Că nu am studiat istoria țării noastre actuale mai amănunțit, după întregirea efectuită prin baionetele dorobanților din țara „mamă“, să nu te miri. Acest lucru nu l-au făcut nici măcar aceia cari ocupă astăzi funcții înalte, plătită din visteria statului. Atunci? la ce să fi studiat eu, care nu ocup nici o funcție, ci trăiesc independent, ca orice rentier!? Nu cunosc amănunțit istoria țării noastre, dar îmi iubesc neamul; și pot să te asigur, fără teama de a greși, că dacă politicianii noștri nu-și vor întoarce privirea spre Maramureș, lăsând la o parte certele și interesele meschine de partid, nu vor trece multe decenii, pânăcând bieții români vor fi nevoiți să-și ia toiașul pribegiei și, părăsindu-și căminurile ajunse pe mâna cămătarilor evrei, să pornească spre alte plaiuri, cum a plecat pe vremuri și vovodul Dragoș.

Dar ce rost are să-ți îți pelegeri de naționalism? Voi, fetele de astăzi — chiar și cele educate în pensionul surorilor Sf. Francisc, Sf. Vincentiu și alți sfinți papistași — sunteți infiltrate de spiritul emancipării, renunțând la orice educație sau sprijin din partea genului masculin. Bineînțeles, zâmbi el cu sarcasm, teoriile voastre despre triumful feminității și programul de luptă contra acelor cari sunt înzestrați de natură cu „mustăți“, se spulberă ca ceața în lumina razelor solare, la moment

ce zăriți silueta unui tânăr voinic și frumos.

— Andrei! fii cuviincios te rog! Îl întrerupe brusc tânăra fată, aruncându-i o privire înțepătoare.

— Și lasă-mă'n pace! reluă el, râzând sacadat.

— Da, te rog să mă lași în pace!

— Eram sigur că o vei spune și asta. Dar și așa e bine. Lucrul principal este să vorbești, oricum și orice, căci tăcerea ta mă exasperează. Faptul că ai așezat pe fotoliu cartea pe care în tot timpul călătoriei nu ai lăsat-o din mână, mă face să cred că ai ajuns la ultimul punct. „Pădurea Spânzuraților”... Nu-i cunosc conținutul, căci n'am cetit-o, dar titlul se potrivește de minune cu vremea asta posomorâtă. Stropii de ploaie cari nu mai conțin, par într'adevăr lacrimile unor spânziți la spânzurătoare.

Ce bine că ai terminat cu cetitul. De-acum, în lipsă de altă ocupație, vei începe și tu să te plictisești; și faptul acesta — socot eu — te va îndemna la vorbă. Dar ce văd?... Altă carte?... Saprști! Te-ai aprovizionat cât se poate de bine. Regret, dar vrând-nevrând trebuie să renunț la plăcerea de-ați auzi „ciritipul.” Cartea e destul de voluminoasă și știu că până vei termina ultima pagină, nu vei scoate o vorbă, dar din când în când acel: „lasă-mă'n pace!” Of, Doamne! și ploaia asta mizerabilă nu mai conținește.

Aruncă o ochire spre ceasul brățară și, trântindu-se leneș pe fotoliu, rămase cu privirea ridicată în tavan.

Ce bine-ar fi să adorm... monologă. De altfel, cu toată încetineala trenului, peste un sfert, sau cel mult o jumătate de oră, vom ajunge la Sighet. Sosit acolo, mă voi instala într'o cameră de hotel și n'am să ies nici măcar pe stradă, pânăcând nu voi vedea soarele strălucind pe cer. Înțeleg un cer absolut senin, căci un singur nor, fie cât de minuscul, ar fi în stare să mă rețină în cameră zile întregi. Dar nu. Această idee nu e bună de loc. Ce rost ar avea să stau într'un oraș jidovit? Dacă aveam ca tovarăș de drum vre-un evreu, aș fi mai indulgent. Firește, din considerația că discutând cu el, aș fi putut alunga plictiseala care mă torturează de aproape două ceasuri. Dar așa... mă lipsesc de neamul evreiesc pe vecii vecilor.

Cel mai bun lucru pe care pot să-l fac este să plec din Sighet cu proximalul accelerat spre București. Datorită cruțărilor ideale și zilnice

ale mamei... — zâmbi el mulțumit, parale am destule, așa că...

— Asta n'ai s'o faci! I-am scris lui Desianu și Marceli, că mâine dimineață sosim cu acceleratul la Timișoara; și dacă ții cătuși de puțin la demnitatea ta de om civilizat — cum îți place să te numești — trebuie să respecti cuvântul dat.

— Da, așa este, spuse el, fără să clipească măcar, dar ce mare lucru ar fi, ca mâine, când va sosi acceleratul la Timișoara, în mașina, sau te miri ce vehicul modern sau primitiv, pe care îl va trimite Desianu la gată, în loc de doi, să se urce un singur musafir, adică tu. Pe mine ai putea să mă scuzi foarte ușor, spunându-i Marceli și lui Desianu, că fratele tău e cam bolnav, sau că...

— Andrei! ripostă Livia brusc, aruncând cartea pe fotoliu și privindu-și fratele speriată, ai înebunit?

— Mersi de întrebare. Mă simt uite-așa... Iși mișcă degetele grăsulii și încărcate cu inele, privind mereu în tavan.

Bine nu, rău de tot nu, dar nici nebul nu sunt de-ocamdată, poate mai târziu.

— Lasă sarcasmul și fii serios. Uită că tu ai să logodești cu Marcela?

— Saprști! Îmi uitasem de asta. Incep însă să-mi reamintesc despre toate, pe măsură ce sporesc și vorbele tale.

Va să zică așa: Andrei Pănescu, rentier — fără rentă — va logodi cu dșoara Marcela Desianu. Frumos de tot! Și pentruca acest eveniment de mare importanță să se poată efectui cât mai repede posibil, susnumitul, întovărășit de dșoara Livia Pănescu, vor lua drumul spre Timișoara, cu proximalul accelerat. Ești mulțumită.

— În parte.

— Curios... Eu nu-ți fac reproșuri pentru tăcerea ta care m'a chinuit aproape trei ceasuri — socotind aci și timpul petrecut pe trăsura dela moșie până la gara din Borșa — și totuș, în loc de recunoștință, faci mereu pe supărata, spunându-mi că nu ești pe deplin mulțumită. De ce? E permis să știu și eu ce îți dorește inimioara?

— Tăcerea și indispoziția mea nu se datorește cătuși de puțin faptului că aș intenționa să te necăjesc — cum presupuneai — ci atitudinii tale lipsită de cavalerm.

— Cum așa? Întrebă el, nedumerit. Nu știu să te fi jignit cu ceva.

— O, nu pentru asta, spuse ea cu tristețe. M'ai tratat în totdeauna în așa fel, încât jignirile tale nu ar putea să mă surprindă. Da, Andrei,

mi-am dat seama încă din anii copilăriei, că în sufletul tău nu există nici măcar o schinteia de dragoste pentru micuța ta soră. Ne vedeam atât de rar... căci ție nu-ți plăcea să stai acasă. Tu petreceai cu tata în Cernăuți, iar eu rămâneam cu mama la moșie. Și de câteori ni se dădea ocazie să convenim — de trei sau patru ori la an — tu mă priveai nepăsător, spunându-mi doar atât: „a crescut moimița”.

După intrarea mea în pension, tu nu m'ai cercetat nici măcar odată, deși, în multe tale călătorii prin streinătate, te abăteai adeseori și pe la Viena. Și ce bucurie era pentru colegile mele, când, în zilele fixate pentru visite, soseau părinții și alte rude să le cerceteze. Imi amintesc de Marcela... În anul când intrase în pension, o cerceta regulat un tânăr frumos, a cărui privire senină reflecta blândețe și o bunătate fără seamăn. Venia în totdeauna cu buzunarele încărcate de portocale și sosirea lui îi pricinuia Marceli o bucurie de nedescris. Cine era acest tânăr frumos... nu știu; Marcela nu mi-a vorbit nicicând despre el, deși am încercat în deosebite rânduri s'o descos. Tu petreceai uneori zile întregi la Viena și totuș... clătina din cap posomorită, uitai că ai o soră micuță în pension. Că de unde provenea această nepăsare, sau mai corect zis: antipatia ta față de mine, nu mi-am dat seama decât târziu, după ce trecuser peste vârsta adolescenței. Într'un amurg de iarnă, mama mi-a istorisit plângând câteva episoade din viața ta ușuratică. Mi-a spus între altele că tu, curând după moartea tatei, ai plecat la Paris, unde, în loc să înveți carte, ai început să faci datorii, și datorită vieții tale de cheflui, mama a fost nevoită să te cheme acasă; bineînțeles, dupăce îți plătise toate datoriile, în suma de aproximativ două milioane lei, adică: tocmai cât făcea partea ce îți competența ca moștenire după tata. De-acum îți mai rămânea partea de moștenire din zestrea mamei. După câteva luni petrecute acasă, mama s'a învoit să pleci la Cernăuți, fiindcă... la moșie nu-i erai de nici un folos. Dimpotrivă, chinuiai argații, snopindu-i în bătai. Căci vezi... tu nu cunoști amănunțit istoria țării tale, dar îți iubești neamul... și ca dovadă: biciuiești argații și muncitorii de câteori ți se dă ocazie. Mama îți plătește regulat o rentă lunară de zece mii lei și ți-a promis că dacă te vei căsători cu o fată bună, fie chiar săracă, îți va da moșioara de lângă Putna.

Așa îmi povestea mama, în iarna trecută, privind cu ochii împaiangeniți spre portretul tău din vremea când erai ofițer. Și abia atunci am înțeles pe deplin purtarea ta lipsită de dragoste și gingășie, ce ai manifestat față de mine un lung șir de ani. Firește, dacă nu mă nășteam și eu — la șaisprezece ani după tine — ai fi moștenit singur averea părințească, dar așa... trebuia vrând-nevrând s'o împărți cu mine.

— Curios... foarte curios! spuse el, privind mereu în tavan.

— Dar oricât ai fost de rău, mie îmi ești drag și așa fi gata oricând să renunț la partea mea de moștenire, când aș ști că voi câștiga în schimb iubirea unui frate. Dar zadarnic aș aduce eu această jertfă, căci adevărata iubire nu se poate cumpăra cu bani. Că sunt lipsită de această dragoste frățească, sinceră și dezinteresată, mă doare. Și ceiace mă doare mai mult este că, purtarea ta, unică în felul ei, nu este cuviincioasă nici măcar față de ființa aceia bună și duioasă care îți este „mamă“.

— Foarte interesant! Vezi, eu nici nu visam măcar că natura te-a înzestrat cu darul oratoriei. Știi că ești strașnică?! Te pomenești azi-măine că societatea femeilor căreai luptă contra supremației masculine te va aclama ca prezidentă. Ce triumf titanic pentru familia al cărei nume îl porți!

— În tot cazul, acest triumf ar contrabalansa în câțva blama ce-o aduci tu aceleiași familii prin viața ta extravagantă.

Andrei se ridică enervat.

— Dar rogu-te, ce ai putea să obiectionezi contra purtării mele față de mama?

— O, Doamne! controlează-ți amănunțit conștiința și te vei convinge singur despre vinovăția ta.

— Nu simt nevoia acestui control, căci nu sunt vinovat cu nimic.

— Foarte trist. Asta înseamnă că nu ai nici măcar conștiință. De altfel, purtarea ta dovedește pe deplin cât ești de cult și nobil.

— Poftim! Ai început să aiurezi! Sapristi! Nucumva presupui că am maltratat-o pe mama?

— Asta nu, căci oricât ai fi de rău și ușuratic, totuși mai există și în sufletul tău un dram de nobleță. Dar spune-mi, Andrei, ce rost avea să storci astăzi dela mama cele cincizeci de mii de lei?

— Nu fi atât de naivă, Livia. Sau crezi că mă puteam decide să plec spre Timișoara cu portofoliul gol?

— Nu. Puteai însă să te mulțu-

mești cu mai puțin, doar abia sunt câteva zile de când ți-a trimis mama la Cernăuți alte cincizeci de mii. Nu-ți dai seama că risipa ta o va aduce pe mama la sapă de lemn?

— O, nu! răsă el sarcastic. Să n'o crezi asta. Cheltuielile mele nu împiedecă cătuș de puțin bunul mers al moșiei. Banii ce mi-i furnizează mama sunt din caseta ei particulară. Și crede-mă, mama are bani mulți, foarte mulți...

— Oricum, nu e lucru frumos s'o speculezi. Spuneai că ai nevoie de bani pentru a te aproviziona cu haine. Mînteai, firește, căci banii i-ai risipit în chip ușuratic; probabil la masa verde, sau te miri pe unde...

Heureca! Ce spirit excelent de observație! Dar bine dragă, cine a putut să te informeze atât de precis? Sau ai ghicit numai așa... la întâmplare? Căci într'adevăr, o parte din bani ce mi i-a trimis mama la Cernăuți, i-am cheltuit lângă masa verde. Restul... dar asta nu e atât de important. Eram mai mult decât sigur că mă voi ridica dela masă cu câștig. Am avut însă și de data aceasta ghinionul să pierd. Și cum de suma pierdută aveam absolută nevoie, am recurs la un „truc“ foarte salutar în astfel de situații.

— Firește, ai cerut iarăși bani dela mama.

— Te înșeli. De data aceasta nu am mai recurs la mama, ci am luat banii cu împrumut.

— Dela cine?

— Foarte simplu: dela bancherul Lebovici.

Evreu?

— M... da, așa cred.

— Nu ești consecvent de loc. Ii hulești pe evrei, afirmând că românii din Maramureș se vor prăpădi din pricina lor; și când colo... și tu recurgi la sprijinul lor.

— Așa e spiritul vremii...

— Asta e scuză numai pentru cei inconștii. Sper însă, că din cele cincizeci de mii pe cari le-ai stors astăzi dela mama, îți vei plăti și datoria.

— A, nu! M'am înțeles cu Lebovici, să-i achit banii numai după șase luni, cu o dobândă de treizeci la sută. Șase luni... e lungă vreme... Sapristi! mă apucă dorul de cântec. Dar vezi... când cuget la viața de holtei, căreia voi fi silit să-i zic „adio“, mă cuprinde jalea. E... he... peste șase luni voi avea și eu posibilitatea să-mi achit datoriile; bineînțeles, din dota viitoare mele soții. E cam greu jugul căsniciei, dar când gândești că prin asta poți să câștigi parale...

— Sărmana Marcelă!

— O compătimizești?

— Când cuget că va fi nevoie să-și împartă viața cu un individ atât de ușuratic cum ești tu, nu trebuie să te miri când spun că o compătimesc.

— Atunci pentruce ai stăruit să-ți cer mâna? Dacă îi ești prietenă sinceră, trebuia s'o avertizezi, spunându-i fără înconjur că fratele tău este un individ sub toată critica. Bădăran, cartofor, chefliu, afemeiat, necioplit, plin de datorii, scurt: un imbecil. Că nu ai făcut lucrul acesta, înseamnă că nu-i ești prietenă sinceră și atitudinea ta nu-ți servește cătuși de puțin spre laudă.

— Îmi ești frate, Andrei, și nu aș putea să te hulesc în fața lumii, oricât de grele și numeroase ar fi patimile cari te țin încătușat. S'apoi, întâi de toate, trebuie să respect voința mamei. Știi foarte bine, că dorința ei cea mai fierbinte este să te vadă căsătorit cu Marcela. În timpul petrecut în vară la Karlsbad, a îndrăgit-o nespuse de mult. Și nu mă mir de asta, căci într'adevăr, Marcela este o copilă nunumai frumoasă, dar și foarte bună. Azi-măine, voi fi nevoită să mă despart de mama și să plec la Craiova. Sandu a fost înaintat acum de curând la gradul de căpitan și dorința lui este să ne serbăm cununia cât mai curând. Stăruința lui e motivată îndeajuns. Suntem logodiți mai bine de-un an, iar gura lumii e rea. Aș fi bucuroasă dacă mama s'ar decide să arendeze moșia și să meargă cu mine la Craiova, dar știu că, oricât aș stărui, nu va face lucrul acesta.

— Spre bucuria domnului căpitan, spuse Andrei, ironic.

— Ce vrei să zici cu asta?

— Nimic deosebit, doar atâta că ginerii — cu sau fără galoane — nu prea se bucură de visita soacrelor.

— Aș, zâmbi ea, glumești, firește, căci Sandu este foarte bun și nu ar putea decât să se bucure. Puteam deci să nu stăruiesc de a te căsători cu Marcela, când știu că ea o va iubi și îngriji pe mama întocmai cum am iubit-o eu!? Și am cele mai bune nădejdi, că viața ta se va schimba radical, când vei avea o soție frumoasă și bună cum este Marcela.

— Bună... frumoasă... monologă Andrei, unica copilă a unui moșier bănațian; deci probabil, nunumai bogată, ci chiar foarte bogată. Da, da, foarte bogată, căci „Bănatul e fruncea“.

— Că Desianu stă bine, nu mă îndoiesc, dar fii prudent, Andrei. Chestiunea dotei n'o aduce în dis-

cuție. Marcela este unica copilă alui Desianu, deci, singura moștenitoare, așa că...

Da, da, fii liniștită, chestiunea dotei n'am s-o discut cu „tata socru” decât după cununie; știi... după ce se va mai învechi sita.

— Dar spune-mi, Andrei, o iubești mult pe Marcela ?

— M... da, așa cred, spuse el, netezindu-și cu grijă cele câteva fire de păr cari îi acopereau chelia. De altfel, asupra acestei chestiuni de mică importanță n'am meditat încă. În tot cazul, Marcela Desianu este o parte cât se poate de bună, tocmai cum îmi trebuia mie.

Și dacă mama își iubește atât de

mult viitoarea noră — după cum spuneai — îmi place să cred că în momentul când m'am decis să ascult de îndemnul voastre, am avut o inspirație fericită.

Tăcu. Și în vreme ce trenul alerga spre Sighet, el se trânti iarăși pe fotoliu și începu să viseze cu ochii deschiși. (Va urma.)

Bucăți alese din „LITERATURA ROMÂNĂ”:

Privighetoarea și măgarul.

Nenorocita privighetoare,
Cântă'n pădure a ei durere
Natura întreagă dă ascultare.
Tot împrejur-u era tăcere.

Alții în locu-mi poate ar descrie
Acele tonuri neimitate,
Glasul acela, mlădiator,
Ce c'o'ntorsătură lină, ușoară,
Treptat se urcă și se coboară,
Plin de simțire, plin de amor.

Eu vă spui numai că despărțirea
Și suvenirii pline de jale
Că nedreptatea, nelegiuirea,
Era subiectul cântării sale.

Un măgar mare ce-o ascultase,
Și ca un aspru judecător,
Capul pleoștise, sau rădicase
Câte-o ureche 'n semn de favor,

Eși înainte să-i dea povață,
Și c'o'neroadă încredințare:
„Am fost”, îi zice, „aci de față,
„Dar zău nu-mi place a ta cântare;

„Cu toate-acestea am nădejdi bune,
„De nu îți pare lucru greu,
„La niște reguli a te supune,
„Luând d'exemplu cântecul meu.”

Atunci începe cu bucurie
Un cântec jalnic și necioplit,
In cât de aspra lui armonie,
Toată pădurea s'a îngrozit.

Privighetoarea, fără sfială,
Zise: „Povața e înzadar,
„Căci d'aș urma-o, nu e'ndoială,
„Că eu în locu-ți ași fi măgar.”

Gr. Alexandrescu.

INTR'UN CEAS BUN...

Ce te sfătuiesc?... D-aici încolo, dragul meu, nu mai începe vreme de sfaturi. E lucru lămurit. Ori cât ai umbla tu să te mai amăgești, să te mai joci cu gân 'ul că ești liber — degeaba: în fundul inimei tale ești definitiv hotărât. Cunoasc eu scrisorile astea de neliniște, de frică, de frică; — sunt foarte frumoase, uneori sunt adevărate bucăți literare. Dar vieța-i vieță, și trebuie trăită. — Tu te 'neori. Zarul e aruncat, și orice ți-am mai spune noi, ar fi vorbă de elacă. Deci, într'un ceas bun! Și ce faci, fă cu toată inima.

Nu privi cu spaimă înaintea ta, căci spaima este ea singură o primejdie și un izvor de nenorociri. Dacă nu cele mai mari, dar de sigur cele mai multe suferinți, în noi se torc, în noi se urzesc și se ivesc, din materia primă a firii noastre.

Poți oare să prevezi, ori măcar să bănuiești ce are să fie? De cunoacut, n'ai s'o cunoști niciodată. Cum nici ea nu se cunoaște. Dar poți exercita asupra ei o influență aproape hotărâtoare. Din acest punct de vedere, o bună parte din viitorul vostru stă în mâinile tale. Foarte mult atârnă și de felul cu vei înțelege vieța asta nouă în care pășești, și în genere de câtă sinceritate va fi între voi.

Dela început ești să fii cu ochii deschiși asupra unui mare păcat, de care mai toți ne facem vinovați, de îndată ce-am intrat, cum se zice, în dărdora înșurătorii. Eterna fanfaronadă. Nu știi ce-ai mai face, ca să dai viitoarei tale tovarășe — tovarășă pe vieță — cât mai multe iluzii despre tine, despre puterile tale, despre capitalul pe care-l aduci tu în această binecuvântată de Dumnezeu tovarășie. Ca și cum cea dintâi grijă a ta ar fi să-ți pregătești un „faliment frumos”.

Ea, de cele mai multe ori, nu-i decât un copil — un copil răsfățat, slăbatic, iubitor de lucruri strălucitoare și zgomotoase, cari costă bani muți și n'aduc nici un folos, ba încă mai trag după ele și fel de fel de alte pagube. Tu, pentru a te arăta grozav, îți pui toate puterile, și mai mult decât puterile tale în serviciul capriciilor ei, — și cumperi astfel o spumă de iubire, o spoyală de plăceri-aperitive, cu ruina demnității tale și cu distrămarea întregii tale vieți.

Ia seama. Nu-ți așeza pe pământ mișcător temelii casei tale. Nu împărtăși de cât cu adevăr, cu sfântul adevăr, sufletul aceleia pe care Dumnezeu ți-a ales-o, pentru a fi mama copiilor tăi.

Spune-i dela început, bărbătește, că tu nu vezi în ea o păpușă, ci un om — tovarășă la bine și la rău, muncitor alături cu tine — un om întreg și înțelept, pe care ți s'ar părea că-l ofensezi dându-i flori, panglicuțe și pietre prețioase, în ceasul cel mai serios al vieții.

Și mai întâi fii tu un om. Nu face nici un hatâr deșărtăciunii. Cu minciuna să nu stai niciodată la tocmală. Să știi că ceea ce pierde mai mult pe un om,

nu e atât otrava stricăcunii lui, cât amestecul acesta de minciună și de adevăr în care vrea să trăiască, împotriva legilor elementare ale vieții. Ingemănarea aceasta a minciunii cu adevărul constituie ceea ce, în lumea formelor vii se chiamă un monstru, și se știe că monștrii nu trăesc. Deci, încă odată, fii tu. Nu te înfățișa suliment înaintea lui Dumnezeu.

Va să înțelegi sufletul acela închinat ție, merit să se facă una cu sufletul tău. Să-l înțelegi, ca un prieten, cu iubire adevărată, ca să-l poți întări dacă e slab, și pune pe calea cea bună, dacă e rătăcit. Tu trebuie să fii învătătorul soției tale. Pentru aceasta înă cată să te porți astfel, ca ea, în orice împrejurare, să vadă în tine un om drept. Să te asculte, nu cu teamă, ci cu deplina convingere că ce spui tu e așa. Incredere nemărginită să aibă în tine, în bunătatea ta, în iubirea ta, în cinstea și vrednicia ta. Să fie mândră de a lupta lângă un viteaz ca tine, de a suferi prigonirile soartei și de a înfrunta orice primejdie alături cu tine. Să te vadă mare și puternic în ceasurile grele, mai ales în ceasurile grele. Să nu te prețuească după succesele de-afară, căci acelea nu sunt totdeauna reale, și arareori vin pe căi curate. În faptele tale, indiferent de cât îți produc, în cugetul, în vorba și în purtarea ta de fiecare clipă, acolo ești tu; acolo iubirea ei, cultul ei pentru tine trebuie să și găsească puteri de veșnică reînnoire. De aceea, gândește-te bine la tot pasul pe care-l faci, la tot cuvântul pe care-l rostești, gândește-te că ea e martorul intim al vieții tale, că ea știe cum e sufletul tău adevărat; și în ziua când, pentru a dobândi un succes trecător, te vei înfățișa c'un alt suflet, să știi că, din momentul acela, între tine și ea s'a deschis o prăpastie.

Nimic nu scoboară pe om ca lipsa de sinceritate. Minciuna, orice fel de minciună, e o mișelie. Numai robii mint. Da, numai robii mint. Un om liber, un om care își prețuiește libertatea lui nu minte nici o dată. Din mândrie nu minte. Iotro cel ce-a căzut învins apărând un adevăr, și cel ce se fâlește c'a ieșit biruitor susținând o minciună, care e adevăratul viteaz?... Cu cine-ai vrea să îți împarți și speranțele vieții tale?... Gândește-te bine la aceasta, de câte ori în adâncimile întunecate ale sălbatocului ce-a mai rămas în ființa ta, simți că se mișcă iar șarpele minciunii. În robie, în friocă, în minciună poți să trăiești ca individ, — dar ca partaș al unei unități sociale — Doamne ferește!

Tu nu te'ntreba dacă vei câștiga destulă pâine pentru familia ta. Intreabă-te dacă vei găsi în tine destul adevăr, căci aceasta-i pentru familie, ceea ce e lumina pentru floare.

Iar grijile cealalte din scrisoarea ta — curate copilării. În orice caz, mai mult răsfațare de om fericit — cum și trebuie să fii la o vreme ca aceasta — decât ezitarea sinceră a drumețului nedumerit în fața unei răspântii.

Tu fă-ți datoria: adică, fă tot binele pe care-l poți face. Nu te gândi la noroc, și nu te gândi prea mult la tine. Soția ta poate să nu-ți aducă noroc, și totuși să te facă fericit. E destul să te înțeleagă; și la seasta și tu trebuie s'o ajuți, dacă vrei să ai un sprijin în ea, nu o povoară.

Al. Vlahuță.

„Să nu manifestăm credința noastră catolică fără înfruntare, însă fără frică în public cași privat“.

(Card. Mercier.)

În legătură cu articolul dlui prof. univ. Nichifor Crainic: Două concepții despre om, mai dăm, după dl N. Crevedia — dela Calendarul — datele de mai jos, pentru cei ce nu înțeleg motivul că evrei întotdeauna apară bolșevismul și tind la răsturnarea ordinii actuale în Stat. Datele privesc Uniunea Sovietică (Rusia de azi). Iată-le:

„Din 503 membri ai Comitetului Central executiv, 406 sunt evrei! Din 22 comisari ai poporului (miniștri) 18 sunt evrei! La Comisariatul Internelor, din 64 funcționari superiori, 45 sunt evrei! Comisariatul Externelor: 17 funcționari superiori — 13 evrei! Comis. Finanțelor: 30 funcț. sup. — 25 evrei! Justiție: 19 funcț. sup. — 18 evrei! Sănătatea publică: 5—4! Comis. NAȚIONALITĂȚILOR din 23 funcț. sup. — 21 sunt evrei! Comitetul Gospodăriei: 56—45! Ocrotirea socială — toți 6 sunt evrei! Munca: 7—6! Din 23 membri ai Sovietului din Moscova, 19 sunt evrei; Din 42 redactori ai gazetelor oficiale, 41 sunt evrei!“

Notează însă bine: Rusia are 160 milioane locuitori dintre cari abia mai puțin de 1% sunt evrei. Ce-ar fi într'un caz analog la noi, unde aproape tot al șaptelea locuitor este evreu!?...

S C R I S O R I

Măgura, la ziua Crucii, 1933.

Dragă Mamă, Iuj

Plecat de acasă, pe drum, întunericul mă cuprinse binișor... Doinam urcând dealul, și freamătul de Codru îmi răspundea cu acelaș glas. Ba, și luna, — astru atât de mult cântat de poeți, — își încetinise pasul, în drumul lung, pe care avea să-l facă până în zorii zilei, și privea, din îndepărtatul ei regat, încunjurată de stele, pentru ca să vadă unde se ascunde drumețul întârziat în noapte, care-și nutrește focul dragostii cu melodii de dor. Abia într'un târziu, când pădurea nu mă mai întâmpină cu frunză verde de fag și de stejar, mă zări. Din primul moment, când dădu față cu mine, îmi sărută fruntea arsă de soare, cu o rază aurie, trimisă par'că înadins, ca să mă întâmpine imediat ce voiu eși din pădure și drept recompensă, că am distrat-o cântând, se oferi să mă călăuzească, în tot restul călătoriei, cu luminile ei răcoroase. Sigur, cel puțin o rază pribeagă, isvorită din acelaș disc luminos, va fi adiat în aceleași clipe și obrajii sfinți de mamă, scâlțați în roua anilor târzii, ai unei ființe dragi, de care mă despărțisem cu abia un ceas și jumătate mai înainte: obrajii D-Tale!...

Ajuns la Măgura, m'am oprit la curatorul primar. Aici mă aștepta deja o cameră mobilată prietenos și un pătuț moale, iar de pe masa robustă de stejar, mă privia colecția anului 1909 din revista omiletică: „Păstorul Sufletesc“ și câteva ziare de prin Ianuar a. c. până azi, îmbiindu-mă, par'că, să le citesc, ori să le răsfoiesc măcar.

La aceeași masă de stejar, îți scriu, mamă dragă, cu o zi mai târziu, aceste rânduri.

Înainte de aceasta cu 24 ani și mai bine, Vicarul de pe memorie Alimpu Barboloviciu, rostea de pe amvonul Bisericii din Șimleu, între altele următoarele cuvinte:

... „Astăzi corpul moral al societății omenеști e bolnav la toate neamurile, zic bolnav, ba alocurea amenință cu putregiune. Și cine e chemată să împlinească rolul, direcția Mariei, a Maicii lui Cristos, de a renaște neamurile prin religione și cultură, dacă nu femeia? Deci, mame române! fiți mame adevărate; fie casele voastre o biserică familiară, la al căreia altar voi să înlocuiți pe Maica sfântă. Readuceți femeia română la frumseța și întregirea ei străbună; creșteți fiice, cari să fie demne de a purta numele de mamă și să vă facă numele nemuritor, precum este al străbunelor voastre...”

Cuvinte de aur! Cuvinte, cari merită să fie scrise cu litere de sânge în inima fiecărei mame române și de aici să fie supte, deodată cu laptele matern, de către tinerele odrasle de creșterea cărora va depinde viitorul României Mari.

Dar, durere, în realitate-i altfel!... Și ce i-i mai trist, tocmai acelea femei române, cari ar trebui să fie „candelabrul sfânt, care să arate tuturor lumina”, întunecă prin purtarea lor, lipsită de cel mai elementar simț de pudicitate, viitorul de aur al Țării Românești, viitor visat cu atât drag de marele român D. Bolintineanu.

Iată, mamă dragă, ce scrie **Steluța Constantinescu**, într'un articol, publicat în ziarul „Calendarul”.

... „Unele dintre studente cred, că trecerea prugului Universității le dă dreptul de a încălca anume recomandări de elementară pudicitate, pe cari le consideră „principii învechite”, obligatorii numai pentru surorile lor, ce nu au avut norocul a fi studente...”

„Congresele anuale studențești vor fi având ele multe părți bune. Dar văzute în intimitatea lor, în intimitatea de dincolo de zidurile sălilor de desbateri, oferă un spectacol rușinos...”

„In cele câteva zile petrecute în cine știe ce oraș de provincie, studenta noastră se dăruie cu multă patimă, libertăților permise și nepermise.

„Am văzut studente bete de alcool și cu priviri aprinse... în localuri publice, în atitudini nedemne; am fost informată, că studente au fost găsite în case speciale și ce este mai dureros și mai revoltător, conduse de camarazi de-ai lor!

„Oh! congresele anuale studențești, frumoase ar fi dacă nu ar fi așa cum sunt; dacă studentele ar înțelege — pentru demnitatea lor — să fie așa cum nu sunt!

„Dar, treceți prin localurile din București. Vizitați în miez de noapte, de pildă, sala „Bizantină.”

„In atmosfera acea de tavernă, viciată de fum și alcool, la un loc cu profesionistele, rivalizând cu ele studente își pierd nopțile, își ruinează sănătatea și își terfelesc tinerețea.

„Mi-a venit în ureche o informație; și seriozitatea celui ce mi-a dat-o este neîndoelnică.

„Intr'o seară, nu mult înaintea Crăciunului, cu ocazia unei razii polițienești au fost găsite în localuri de moravuri ușoare vre-o treizeci de studente...”

Și iată, mamă dragă, ce zice un ziarist de talia D-lui **Ernest Armeanca** la toate acestea, cum caracterizează el femeia de azi.

„Trăim într'o vreme când parfumul și mai ales fardul se întrebuințează cu o adevărată frenezie, pe care nici măcar criza prin care trecem, n'o poate atenua. Este semnul frivolității, ce caracterizează epoca noastră, însemnând suflet ușuratic și, poate, moravuricam... ușoare.”

Dragă mamă, acum te întreb pe D-ta: Oare nu trebuie să ne înspăimânte ziua de mâine?...

Dragi sărutări de mâini dela al D-Tale fiu:

Valer.

Dragă Angelă,

Ți-am promis că „sfaturile” pe cari mi-le ceriți-le voi da în coloanele revistei. Nu pentru alta, ci pentrucă sunt asemănătoare cu alte câteva întrebări ce mi-s'au mai pus, ba Flavia m'a rugat expres, ca să-i răspund prin „Flori de crin”, pentruca îndemnurile primite să fie și spre folosul acelor suflete, cari ar crede, că m'ar deranja cu întrebările lor. — Aici să mă opresc și să precizăm un lucru, fie pentru tine, fie pentru altul, care ar crede așa: să știi, că pe mine scrisul nimănui nu mă deranjează. Ba faptul, că îmi aduci la cunoștință bucuriile tale sufletești, mă bucură și mă întărește în convingerea, că hotărîrea Ta „de-a fi un mic apostol al Inimei lui Isus” a fost ceva sincer și nefățurit. Departă să cred că ai vrea să te lauzi; acum, când nu-mi ești elevă, laudele ar putea avea drept singurul rezultat un biet „bravo”, dar, în schimb, ai pierde vrednicia în fața lui Dumnezeu. Mulțumește Domnului, pentrucă te-a învrednicit cu rezultate atât de binecuvântate în mijlocul femeilor și fetelor din comuna ta. Muncește înainte, iar rezultatul — deodată cu laudele ce ți-se aduc — îl depune la picioarele Eucharisticului Isus.

Cele mai obicinuite societăți (reuniuni) religioase, la noi, sunt: Reuniunile Mariane și ale sf. Rozariu, Societatea preasf. Inimi, Apostolatul Rugăciunii și Ordul Terțiarilor Franciscani.

1. Reuniunile sau Congregațiile Mariane sunt societăți de pietate, cari au scopul de-a da Preacuratei un cult special, de-a conduce pe membrii săi la perfecțiune de caracter cât se poate de mare și de-a desvolta un apostolat pentru ridicarea mizeriei morale și sociale a oamenilor.¹⁾

Reuniunea sf. Rozariu de asemenea este o asociație pie, care are drept scop primar cinstirea P. C. F. Maria prin rugăciunea sf. Rozariu; iar „Rozariul” este o cunună împodobită cu rugăciunile Tatăl nostru și Născătoare, cu mărturisirea credinței și cu misterele cele mai alese din vieța de jertfă a lui Isus și a P. C. F. Maria.²⁾

Când misteriile Rozariului se împart la un grup de 15 persoane, în așa fel, că lunar să le schimbe și zilnic să reciteze fiecare câte-o decadă (recitându-se astfel Roz. întreg), se face *Rozariul viu*, iar grupul de 15 formează o cunună.

2. Societatea preasfintei Inimi are de scop venerarea specială a preasfintei Inimi alui Isus, precum și deprinderea virtuților creștinești, după modelul Inimei preasfinte.

Apostolatul Rugăciunii sau Liga Preasf. Inimi este cel mai acomodat și practic mijloc de-a cinsti

1) Vezi Dr. Al. L. Tăutu: Ce sunt Reuniunile Mariane, pag. 60.

2) Vezi Emil Bran: Rugăciunea Sfântului Rozariu, pag. 2.

sti preasf. Inimă a Domnului, prin rugăciuni și cuminecări reperatorii, pentru nenumăratele păcate ale omenimei.³⁾ Atât cei din Societatea preasf. Inimi, cât și cei din Apostolatul Rugăciunii, trebuie să sărbătorească sărbătoarea anuală a Inimei lui Isus cu deosebită pietate și în aceasta zi, după posibilitate, să se împărtășească cu sf. Sacramente⁴⁾. Mai sunt îndemnați stăruitor să se împărtășească și în fiecare vinere și duminică a lunii.

3. Ordul Terțiarilor Franciscani, fiind mai mult decât simplă congregație sau asociație religioasă, și ceva mai puțin obicinuit și pomenit la noi, stăruie puțin mai pe larg asupra lui, la rubrica „Răspunsuri“, din numărul prezent al revistei. Răspunsul acesta se adresează direct Flaviei, căci ea mi-a cerut lămuriri pentru ordinele terțiare, dar în același timp și fel, poate să-ți folosească și ție.

Cam aceste sunt, deci, asociațiile religioase mai obicinuite la noi. Nu ți-am vorbit despre Agru, — care încă are de scop și intensificarea vieții religioase — căci Agru este o asociație care privește mai ales — dar nu exclusiv — pe bărbați, iar tu mi-ai cerut informații asupra Societăților potrivite femeilor, fetelor și copiilor în general. În Agru însă se pot înscrie și activa și femeile⁵⁾. Unei învățătoare îi stă cât se poate de bine să conducă o astfel de asociație în comuna Sa.

Orice asociație religioasă, ar fi de dorit, să se întemeieze din inițiativa preotului local, iar dacă preotul, pentru că e bătrân ori bolnăvicios, sau din alte motive, este mai puțin activ, e foarte bine să se întemeieze și din inițiativa unei alte persoane, mai evlavioase. În acest caz, ea trebuie să se pună în legătură cu preotul local, care în general este și președintele de drept al asociațiilor religioase. Poate să fie cazul, ca preotul să nu voiască întemeierea societății dorite, atunci se poate recurge la Oficiul Protopopesc, ori mai bine, direct la Ordinariat (Episcopie), cu atât mai mult, că societatea religioasă poate funcționa numai cu aprobarea tacită, ori expresă, a Episcopului propriu. Odată întemeiată și aprobată societatea, după ce se împlinește timpul de probă (6 luni, ori 1 an, după cum e cazul) se procedează la promovarea solemnă a membrilor. Promovarea solemnă se face ori de către preotul local, ori de către un delegat al episcopiei, respective a Direcțiunii Centrale Diecezane a acelei Societăți. Modul cum se

3) Vezi Dr. Nic. Brinzeu: Păstorul și Turma, Pag. 503 și 619.

4) Vezi Cultul preasf. Inimi. Oradea, Pag. 11.

5) Agru are de scop: susținerea apărării și realizarea intereselor Bisericii române unite cu Roma; îndrumarea vieții conform eticei creștine și combaterea curentelor sociale și religioase cu caracter sectant, destructiv, antinațional și anti-creștinesc (vezi Dr. N. Brinzeu: Păstorul și Turma, pag. 629.)

face promovarea se află în cărți anume: pentru Reuniuni Mariane, în cărticica Păr. Dr. Tăutu dela Oradea; pentru societăți de-ale preasf. Inimi la Lugoj (Episcopie) ori Iași (Presa Bună), iar pentru promovarea în ordine Terțiare, trebuie necondiționat a se pune în legătură cu ordinele călugărești cari au și ordul al III-lea; la noi în țară, e Ordul Franciscanilor; director provincial pentru Transilvania este Dr. D. Neculăeș. Cărți pentru terțiareri se găsesc la Hălăucești și Iași.

Iar, cu aceasta, cred, în linii generale, ți-am dat lămuririle principale necesare la întemeierea unei Societăți religioase.

Domnul să te călăuzească și să-și reverse darurile Sale peste munca pe cari o depui pentru mai marea mărire a Sa și pentru mântuirea sufletelor.

Părinte T.

Cronică feminină.

— **Exercițiile spirituale feminine** anunțate și în „Flori de crin“ s'au ținut 21—25 Iunie a. c. în casa Surorilor Sociale din Oradea. Au reușit peste așteptări, participând 70 doamne și domnișoare. La a doua serie de sf. exerciții ținute în 25—29 Aug. de asemenea au participat vre-o 60 persoane. Exercițiile au fost conduse de Păr. franciscan Dr. Domenic Neculăeș și pregătite de către distinsa prezidentă a Reuniunii Mariane din Oradea: Dș. Lucreția Frențiu.

Gând bun realizat, credem, că în curând își va da rezultatul dorit și așteptat, dacă bunele participante nu vor uita, ci vor pune în practică, sfaturile primite dela Păr. Spiritual al Exercițiilor.

— **Reuniunile Mariane** penetrează din ce în ce mai mult în mijlocul credincioșilor. Noul promovări și întemeieri de reuniuni s'au făcut în Mădăraș (la 25 Mai a. c.), — unde Păr. Dr. Al. L. Tăutu, directorul diezean al reuniunilor din eparhia Orăzii, a promovat 160 membrii și în Vintire, (la 15 Aug.) unde s'au făcut 80 de promovări solemne. Și aici promovările le-a făcut același zeloș și neobosit Părinte,

Unde se înființează reuniuni religioase vii, vieața creștinească se consolidează, iar biserica se înfrumusețează și devine din ce în ce mai curată. Motivul? Hărnicia membrilor adevărate.

— Reuniunea Sf. Maria din parohia Oradea-Olosig, împreună cu cele două secții ale sale, precum și celelalte congregații școlărești din Oradea, în ziua de 28 Mai a. c. și-a ținut adunarea generală obicinuită, în care s'au citit și rapoartele diferitelor congregații.

Popearele puternice au prieteni, vecinici și îndepărtați. În caz de războiu ele sunt temute.

Popearele slabe în timp de pace sunt singure și neglijate, iar în caz de războiu riscă să fie strivite.

Trebuie să fim tari, înainte de toate, prin număr, căci dacă leagănele sunt goale, națiunea îmbăt-rânește și decade.

Mussolini.

RĂSPUNSURI

dăm celor ce ne cer lămuriri — ori sfaturi — în chestiuni de „morală” și viață practică religioasă. Răspunsurile se dau în ordinea primirii corespondenței. Întrebările să fie clare și nici prea lungi, nici prea scurte. Cei ce ne scriu, să menționeze și numele sub care doresc să primească răspunsul. Scrisorile insuficient întembrate se refuză.

96. **Flavia.** Pentru a-ți da lămuriri mai precise în ce privește „ordurile terțiare”, reproduc mai jos, din cartea Păr. canonic Dr. Nic. Brinzeu: **Păstorul și turma**, rândurile dela pagina 616—617:

Ordinele terțiare le compun persoane, cari trăind în lume, se obligă a trăi în spiritul unui ordin călugăresc, prin observarea anumitor reguli. Sunt ordine adevărate, cu an de noviciat, cu îmbrăcăminte proprii, cu angajament solemn. Deosebirea între acestea și între adevăratele ordine religioase e aceea, că la terțiare nici angajamentul, nici purtarea veșmântului, nici alte datorii nu obligă sub păcat greu. Sunt și terțari, cari trăiesc în comun, ca monahii; la noi însă nu avem de aceștia.

Datoriile membrilor sunt:

1. **Datoriile de fiecare zi:** Terțarii să asculte sf. liturgie, dacă li e cu putință. 2) Să zică de 12 ori Tatăl nostru, Născătoare și Mărire Tatălui. 3) Să se roage înainte și după masă. 4) Să-și cerceteze seară de seară conștiința, căinându-se de greșelele săvârșite și propunându-și tare să se îndrepte.

2. **Datoriile săptămânale:** 1) Să nu mănânce carne Miercuri. 2) Să postească Vinerea (vezi bine, că-i vorba de apusenii).

3. **Datoriile lunare:** 1) Să se spovedească și să se cuminece. 2) Să ia parte la adunare. 3) Să facă milostenie convenită pentru frații nevoiași și pentru podoaba slujbei dumnezeiești.

4. **Datoriile anuale:** Să postească în ajunul praznicului sf. Francisc (3 Oct) și a Neprihănitului Zămislirii (7 Dec.) Se înțelege, că asta înafară de postul și ajunurile rânduite pentru toți credincioșii.

Datoriile de totdeauna: a) Să-și mărturisească credința cu curaj, fără a se lăsa influențați de ceva respect omenesc. Să fie cu supunere și să iubească biserica romană și pe Pontificele roman. b) Să poarte scapularul cel mic și cingătoarea prescrisă (pe sub haine). c) Să se ferească în toate de lux și de eleganță rafinată. d) Să nu ia parte la baluri, la spectacole primejdioase și la orice petrecere nepotrivită. e) Să fie cumpătați în mâncare și beaură. f) Să-și instruiască propria familie prin pilde bune, îndemnând pe toți la fapte creștinești și la deprinderi evlavioase. g) să se ferească de cetirile rele (ziare, cărți) și să nu deie voie la atare cetiri.

Cel mai vechiu ordin terțiar e acela al franciscanilor, întemeiat de însuși sf. Francisc de Assisi la 1221, mai au asemenea ordine și Carmeliții, Dominicinii, Serviții, Premonstratenii, Trinitarii, Augustinii, etc., dar la noi nu se găsesse decât al franciscanilor. Acesta e altfel și cel mai răspândit; Papa Leo XIII. a stăruit foarte mult pentru popularizarea lui, îndulcindu-i regulile. Prin aceste tindea marele papă la mult dorita reformă a societății moderne.

Ordinele terțiare se înființează prin ordurile călugărești.

97. **Mai multora.** Câteva sfaturi pentru societăți religioase vedeți la rubrica „Scrisori” din numărul prezent.

98—99. **O Inv. a)** Cele mai bune poezii religioase-morale, cari să fie potrivite pentru diferite serbări școlare, sunt poeziile Păr. Ion Gârleanu. Toate volumele, dar mai ales volumașul „Boabe de Tămăie”.

b) Pentru premii școlare pe lângă cărțile scoase în editura „Casa școalelor” — cari pot fi și periculoase — recoman, dăm cărțile din biblioteca „Presa Bună” cari apar la institutul cu același nume din Iași. Ac-asta recomandare, de altfel, noi am mai făcut-o. Poate v'a scăpat din vedere...

Trimitem numai acum aceste răspunsuri, deoarece am primit scrisoarea după încheierea numărului din Iunie.

100. **Sf. Sale Păr. I B.** — Să fie Dumnezeu lăudat, avem, acum, și în limba românească destule cărți de meditație creștină. Vom țesura numai câteva: Meditațiile lui Verocruyse-Nicolescu; Pregătire la moarte a lui Sf. Alfons de Liquri; Îndrumare la viața evlavioasă de sf. Francisc de Sales; Minunile lui Isus în trad. Păr. Dr. Fireza; Meditații euharistice după Sf. Ioan Vijanei; Școala iubirii lui Hristos Sf. Alfons, etc. iar acum e sub tipar renumita operă a lui Rodrigues: Despre desăvârșirea creștinească în traducerea harnicului profesor: Dr. Al. L. Tăutu.

— De altă dată mai mult.

Posta Redacției și Administrației.

— Articolele rămase le vom publica în numărul viitor.

— Deși noi n'am trimis revista decât celor ce s'au abonat, am avut câțiva abonați — pe cari Dumnezeu îi știe — cari ar fi putut, dar nu și-au achitat abonamentul; de aceea, cu numărul prezent, nu mai trimitem revista decât celor ce și-au achitat cel puțin o parte din abonament.

Pe cei ce nu sunt la curent cu plata abonamentului, îi rugăm să se nizuiască a aranja aceasta chestiune care ne cauzează nouă și cititorilor noștri multe neplăceri.

La Administrația revistei au mai intrat următoarele sume:

	Lei
Dș. Livia Pop, Oradea	150
Păr. Gavril Covăsean, Ibănești	120
Păr. Val. Gr. Sima, Peceiu	300
Dna Cornelia Dragoș, Șimleu	120
Dș. Victoria Stoica, Iași	120
Di. Nicolae Hentea, Noslac	120
Dș. Aurelia Solomon, Vânători	60
Dș. Maria Pordea, Balce	120
Di Ambrozii Pinteș, Marghita	120
Dș. Rozalia Oprea, Sânlazar	120
Dș. Lucreția Ceuca, Teiuș	120
Dna Veturia Bocu, Satu-Mare	120
Tuturora cuvenitele mulțumiri sincere.	

Central University Library Cluj

Biblioteca Universității

CLUJ

Tiparul tipografiei „Lazar” Șimleul-Silvaniei.